

סוד החתדרדרות

עיון בפרשת חשבוה על פי הגר"א (הגאון רבי אליהו קרמר) מוילנא

הרוה - שוגג שהוא עושה כאלם שזור שהוא עושה שלא מדעת:
למאה - שהוא עושה מדעת ונתאוה:

3. גר"א אדרת אליהו דברים כ"ט, י"ח
למען ספות את הרוה על העמאה. פירש הרמב"ן ז"ל כי יש דברים אשר האדם הישר זר בעיניו והוא רואה ממנה ואינו תאב אחריהם כמו משכב זכור ודומיהם, וכאשר ילך אדם אחרי שרירות לבו הרע אז יצמא גם כן אל הדברים אשר היה רואה מהם ויספה חטא על עון לצמוא אחריהם גם כן:

4. רמב"ן דברים כ"ט, י"ח
ופירוש למען ספות הרוה את העמאה, להוסיף השבעה עם המתאוה, כי נפש שבעה תקרא רוח, כענין ורויתי נפש הכהנים דשן ועמי את טובי ישבעו (ירמיה לא יג), והיתה נפשם כגן רוח (שם פסוק יא), והמתאוה תקרא צמאה, צמאה לך נפשי (תהלים סג ב) והטעם, כי נפש האדם הרוה שאיננה מתאוה לדברים הרעים לה, כאשר תבא בלבו קצת התאוה והוא ימלא תאוותו או יוסיף בנפשו תאוה יתירה ותהיה צמאה מאד לדבר ההוא שאכל או שעשה יותר מבראשונה, ותתאוה עוד לדברים רעים שלא היתה מתאוה להם מתחלה כי המתאוה לזמת הנשים היפות, כשיהיה שטוף בזמתן תבואהו תאוה לבוא על הזכר ועל הבהמה, וכיוצא בזה בשאר התאוות, וכענין שהזכירו חכמים (סוכה נב): משביעו רעב מרעיבו שבע ולכך יאמר הכתוב בהולך בשרירות לבו, שהוא אם ימלא נפשו בתאוות השרירות והחזקות עליו אשר היא צמאה להם, יוסיף נפשו הרוה עם הצמאה, כי יתאוה ויצמא למה שהיה שבע ממנו וכאשר השביע נפשו בו ולפי שהזכיר "שרש פורה" אמר בלשון הזה, כי יוסיף השרש הוא כפתו אשר היא רוח ורעננה עם הצמאה ותשובנה כולם צמאות:

1. דברים כ"ט, ט-כ

(ט) אתם נעבים היום כלכם לפני יהוה אלהיכם ראשיכם שבטיכם וקניכם ושטריכם כל איש ישראל: (י) טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב מווניה מוונטב עציף עד שאב במימיה: (יא) לעברך בברית יהוה אלהיך ובאלתו אשר יהוה אלהיך כרת עמך היום: (יב) למען הקים אתך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלהים כאשר דבר לך וכאשר נשבע לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב: (יג) ולא אתכם לבדכם אנכי כרת את הברית הזאת ואת האלה הזאת: (יד) כי את אשר ישנו פה עמנו עמך היום לפני יהוה אלהינו ואת אשר איננו פה עמנו היום: (טו) כי אתם ידעתם את אשר ישבנו בארץ מצרים ואת אשר עברנו בקרב הגוים אשר עברתם: (טז) ותראו את שקוציהם ואת גלליהם עץ ואבן בסף וזהב אשר עמקם: (יז) פן יש בכם איש או אשה או משפחה או שבט אשר לבבו פנה היום מעם יהוה אלהינו ללכת לעבד את אלהי הגוים ההם פן יש בכם שרש פרה ראש ולענה: (יח) והיה בשבועו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשררות לבי אכף למען ספות הרוה את העמאה: (יט) לא יאבה יהוה סלון לו כי או יעשין אף יהוה וקנאתו באיש ההוא ורבעה בו כל האלה הפתובה בספר יהוה ומוזה יהוה את שמו מתוזות השמים: (כ) והבדיל יהוה לרעה מכל שבטי ישראל ככל אלות הברית הפתובה בספר התורה הזוה:

2. רש"י דברים כ"ט, י"ח

למען ספות הרוה - לפי שאוסיף לו פורענות על מה שעשה עד הנה בשוגג והייתי מעביר עליהם וגורם עתה שאכרפס עם המזיד ואפרע ממנו הכל וכן ת"א דליל לאוספא ליה חטאי שלותא על זנותא שאוסיף לו אני השגות על הזדונות:

5. עין אי"ה שבת א', ב', קפ"א

אמר הקב"ה רביעית דם נתתי בכם, על עסקי דם הזהרתי אתכם. כח הגידול והצמיחה אשר שם השי"ת בקרב כל צומח, וביתר שאת בקרב החי והאדם, שמהתחלות הקטנות והמצומצמות במדתן יתרחב הדבר לבא לידי השלמה גמורה, ומחומר קטן ודל, שכפי קטנו הכמותי כן הוא ג"כ קטנו האיכותי בכחות דלים וחלשים, יצא אדם גדול ושלם בתכונותיו, עומד לגדולות במעלותיו הנפשיות, מזה אנו יודעים כמה גדולה היא האחריות בשמירת כל ענין מקלוקל בהתחלתו. כי החסרון היותר קטן המתערב בהתחלה, ממנו תוצאות להמון קלקולים רבים. כי הכח המגדל יקח עמזו את כח המקלקל ג"כ להפרותו ולהרחיבו, כפי אותה המדה שהוא מרחיב את הכחות הטובים המתיחסים לחומר הטוב. וזה הוא אחד מקצה טעמי איסור נדה, שהדם שממנו הולד נוצר, צריך שיהיה מוכשר בין מצד מזגו החומרי בין מצד מזג הנפש וצהלת הרוח, להיות חל עליו רוח חיים צח וטהור נוטה אל התעוררות הטוב והקדושה. ואם יתערב איזה עירוב כ"ד מתמצית החומר הבלתי טהור, או אפילו רק מהשפעתו שהוא משפיע על הנפש כל זמן שלא נטהרה ממנו כדת של תורה, להחליף תכונה לטובה ולאורה של עז ד', אותה התעורבות המצערה יש כח בידה לקלקל ולהוריד עזה של התולדה הקדושה הישראלית, חלילה, ומגעת עד כדי לשלול את תכלית החיים והתולדה, שהם נועדים להוציא כלים מוכשרים, ללכת באור ד'. ע"כ אמר הקב"ה, רביעית דם נתתי בכם, בהתחלת היצירה, וממנו תוצאות לכל בנין הגוף ובסיס לנפש גדולה וחכמה רבת פעלים; מזה תבינו כמה נשגב הוא כח הגידול מהתחלות מקומצות, ותוכלו לדון כמה שמירה צריכה היא ההתחלה הנפלאה הזאת מכל תעורבות של פגעים שיוכלו להתלוות עמה, לבקש להתגדל גם הם עם הכנתם לטומאה ולכיעור, תחת הקדושה והתפארת שאנכי שותל בכרם בית ישראל, הסוגה בשושנים. על עסקי דם הזהרתי אתכם, לשמור בהתחלה כח הטהרה, למען יהיה אחרית דבר טוב דוקא מראשיתו.